

Tegeződöm én magával?

Nyelvünk egyik érdekessége, hogy különbséget tesz a tegeződés (pertu) és a magázódás között, ami a társadalmi viszonyoknak, kapcsolatoknak, tiszteletnek a jele. A tegeződés akkor természetes, ha valaki fiatal, hozzánk hasonló korú, ha barátunk vagy családtagunk az illető.

A magázódás ezzel szemben egy udvariasabb, távolságtartóbb forma. Leggyakrabban tanárokkal, idősebb felnőttekkel vagy olyan emberekkel használjuk, akiket nem ismerünk közelről. Ilyenkor a „te” helyett „ön”-t mondunk, és a megszólítás, a kérdések is másképp hangzanak: „*Meg tudná mondani, hol van a tanári szoba?*” vagy „*Tanár úr, ön tartja az órát?*”.

Nemrég még az „ön” távolságtartóbb, „fölfelé szólítás” volt; a „maga” az udvariasabb, azonos szinten állók megszólítása, ma inkább „lefelé szólítás”. Hölgyeket soha ne „*magázzunk!*”! Manapság – talán a hangzás miatt – az „ön” az udvariasabb, ajánlatos forma.

A tegeződés lehetőségét nem a fiatalabb fél dönti el. Az azonos neműeknél a tegeződésre való áttérést mindig az idősebb vagy a magasabb rangú személy ajánlja fel, illetve egyenrangúak és azonos korúak esetén a nő a férfinak. Tanárt, edzőt vagy orvost tehát nem lehet csak úgy letegezni – ez illetlenség lenne. Ha valaki felajánlja a pertut, azt illik elfogadni és megköszönni. Durva sértés az ajánlat után is magázódni. A tegeződés egy életre szól, bármi történik is, ezt vállalni kell. A nagyon idős emberek engedély nélkül tegezhetnek.

Általános iskolában a tanárok tegeznek a diákokat, azonban középiskolában már előfordul a magázás is, ami jelzi azt, hogy a tanár „felnőtként” kezeli a tanulót. Az egyetemen aztán már elvárt a magázódás. Ma is élő kifejezés a „csendőrpertu”, ami az engedély nélküli, viszonzatlan tegezés megnevezése, ami a hatalom érzékeltetésére szolgált.

Ha valaki nem biztos a tegeződés-magázódás használatában, maradjon az utóbbinál, így nem tévedhet.

(oktatási célra átalakított szöveg)

Olvasd el a szöveget, majd oldd meg a feladatokat!

1. Feleletválasztós kérdések (karikázd be a helyes választ!)

Mit fejezhet ki a tegeződés?

- a) távolságtartást
- b) udvariasságot
- c) közvetlenséget
- d) feszültséget

Kik között természetes a tegeződés?

- a) tanár és diák között
- b) diákok és szülei között
- c) barátok és osztálytársak között
- d) idősebb ismeretlen felnőttek között

Ki döntheti el, hogy két ember áttér-e tegeződésre?

- a) Mindig a fiatalabb fél.
- b) Mindig a diák.
- c) Az idősebb vagy rangban magasabb személy.
- d) A beszélgetés hallgatója.

2. Írd a szöveg alapján a mondat mellé, hogy igaz (I) vagy hamis (H) az állítás!

A magázódás mindig udvariasság. ....

Tanárt csak akkor tegezheted, ha ő kifejezetten megengedi. ....

A „Szia, hogy van?” típusú mondatok helyesek, mert barátságosak. ....

A magázódás jelezheti a tiszteletet. ....

Középiskolában Magyarországon mindig tegezik a tanárok a diákokat. ....

3. Egészítsd ki a szöveget!

A ..... udvariasabb, távolságtartóbb forma, amit főleg ..... és .....
használnak. A ..... közvetlenebb, és természetes például ..... és .....
között. Ha nem tudjuk, mit használjunk, inkább a ..... a biztonságosabb választás.